

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorok, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četiristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska; 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri-ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. štev. 220. Opravnštvo, na ktero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Vabilo na naročbo.

Z novim letom začne „Slovenski Narod“ v svojem petem letnem tečaji izhajati. Prosimo torej vse naše dozdanje č. gg. naročnike, kterim naročnina koncem tega meseca izteče, da blagovole ponoviti jo, in vse druge slovenske domoljube, da z naročenjem in razširjenjem našega lista pomagajo pri težavnem vzvišenem nálogu: vzbujati narod slovenski k polit. zavesti, k odvažnemu delu, k energičnemu odporu proti navalom vedno silnejših protivnikov našega imena in roda, k brambi proti zasramovalcem naše domovine.

Mislimo, da se „Slov. Narodu“ spričevalo odrekati ne bode moglo, da je v teh štirih letih svojega izhajanja neustrašljivo in po vseh močeh za te namene delal, in ne brez koristi za razvitek narodnega napredka in razširjenje naše narodne ideje.

Z novim letom preide „Slov. Narod“ v lastništvo „društva narodne tiskarnice na delnice“, ki je sestavljeni iz najodličnejih rodoljubov cele Slovenije. Skrb tega društva in uredništva bode, da se list kakor brž bodo okolnosti pripustile, spremeni v Slovencem toliko potrební dnevnik. Treba pa za to, da vsak domoljub, ki se sklada z našim delovanjem, dela za razširjenje našega lista med svojimi znanci.

„Slovenski Narod“ velja po pošti prejeman za celo leto 10 gld. — kr.

„ pol leta 5 „ — „
„ četr leta 2 „ 60 „

Naročnina naj se pošilja, najbolje po poštnih nakaznicah (Postanweisung), z razločno pisano adreso na opravnštvo (administracijo) „Slov. Naroda“.

Ob enem vabimo na naročbo lepoznanstvenega lista „Zora“, katega bode izdajal slavno znani Davorin Trstenjak v naši tiskarnici. Zora velja na leto 4 gld., na pol leta 2 gld.

Opravnštvo „Slov. Naroda.“

Ruska vlada o evropskem položji.

Leta 1868 je bil ustanovljen ruski list „Pravítelstveni Véstnik“, kot edini ruski vladni organ, in prejšnji oficielni listi: „Ruski Juvalid“, „Journal de St. Peterbourg“ in bruseljski „Nord“ so ostali sicer še inspirirani listi, ali ne uradni. Zdaj ob času ko so nemški vojskovodje v Petrogradu na pohodu bili, prinesla je ta ruska „Wiener-Ztg.“ članek, katega zapopadek je telegraf nesel po širnem svetu in vse novine so govorile o njem, posebno pak so Nemci rokoploskali, kazaje nam Slovanom, glejte Rusija ne mara za vas, ona je naša priateljica, ne ostaja nam drugo, nego udajte se naši sili. Neprijetno je bilo pač to čuti, vendar vedeli smo, da je denašnji ruski car star, in da je za zdaj še preveč privrjanih Nemcev pri ruskem krmilu, ki bodo v bolj vzbujeni prihodnosti izginili in besede ruske „Laibacharec“ se bodo tako v ničev dim razkadile,

kakor pri Sedanu hinavsko-lažnjivi Napoleonov „l' empire c'est la paix.“

Zdaj pa prinaša česki „Pokrok“ prevod celine članka in — kaj vidimo? Telegraf nas je varal, ker v tem članku nikjer ni tiste malomarnosti za Slovanstvo, ktere so se Germanje tako obveselili.

In še več kot to, — iz Petrograda prihaja baš nemškim veseljačem poparljiva in neugodna vest, da za onim — ponavljamo da Slovanom ne neprijaznim — člankom stoji samo ruski minister notranjega in car, ne pa niti Gorčakov, ktere mu se nikakor ne more očitati, da bi bil prenagljen panslavist, ker njegov „Journal de St. Peterbourg“, sicer vedno iz „Pravítelskega Véstnika“ citirajoč, se niti ne zmeni za oni članek, kakor tudi organ vojnega ministra „Ruski Invalid“ ne. In to molčanje je pomenljivo, ker kaže nezadovoljnost najodločnejših krogov, da se je to izjavilo. Opazijo stvar tudi Nemci in že zahtevajo naj se — Gorčakov odstrani!

A k članku:

Pred vsem govorí ruski list o stvareh na Francoskem in prehaja na Rusko in Avstrijo, ktera zanima vso Evropo. „Krisa avstrijska“ — pravi — je najvažnejše izmed vseh evropskih vprašanj. Ona se tiče tudi nas naravnost zarad Galicije in neposredno zarad upljiva na vzhodu. Zarad tega naši listi pišo često in mnogo o tej krizi. Oglasi naših žurnalov morajo se izgovarjati zavoljo pikrosti, s ktero o tem pišejo avstrogerski, ki nepoznajo v tem nobene mere. Nihče ne more odrekati, da nas v tem delu Evrope čaka dosti težke uloge, katerih rešenje je nasledek najnovejših dogodreb.

„P. V.“ potem nabroji kako je bilo v stoljih večkrat dosti nevarnih kriz, vendar je evropsko ravnavanje ostalo; res pa je, da se mora spoznati, da so bile vlade prej neodvisneje od pritiska javnega mnenja. Ruski žurnal izreka željo, da bi se mir ohranil s tem, da bi se reševala vprašanja po potu konecij in pové, da je Bismark enemu ruskih potnikov (Gočakovu? misli „Pokr.“) rekel: „storil sem vse, da bi vojske med Prusko in Francosko ne bilo, ne zato da bi se bil izida bal, nego ker sem prepričan, da bode vojska enkrat začeta pol stoljetja trpela. Lanska vojska, meni „P. V.“ je bila že v zgodovini vsejana od dinastije Bonapartov in že za francoskega Ludvika XIV. Ravno tako je imela vojna l. 1866 zgodovinske korenine. „Ali na vzhodu (kjer je Rusija interesirana) ni zgodovinskih semen.“

Nasleduje razmišljavanje o minolosti prijateljskih razmer med Prusijo in Rusijo. Potem nadaljuje ruski list historične razmere Rusije z Avstrijo: Dasi so politična in narodna vprašanja med Rusijo in Avstrijo različna, vendar ni bilo nikdar odkrite vojske med njima. Potem spominja „P. V.“ neprijateljstvo in verolomstvo Avstrije l. 1854, kar ne kaže posebnega prijateljstva do ustavovercev, dedičev onih „verolomcev.“

V teh razmerah — pravi ruski list — bi bili torej krivičniki oni, kteri bi te tradicije zatajivši delali na to, da se vname krvava narodna vojna. Na dalje dokazuje „P. V.“ da situacija Ruske ni tako huda kakor misle „proroki“, ker Rus je samostalen v ravnanju svojih sil. Germanija nema uzroka

ni moči nakopavati si na vrat novih neprijateljev, ona mora imeti politiko miru, in po tem se mora ravnati tudi dunajska vlada. Ako bi Nemci hoteli spojiti cisaljtanske provincije k Nemčiji, bili bi res rodovi slovanski ruski prirodni zaveznički.

Ideja o zlitji in zedinjenji vseh slovanskih plemen pod hegemonijo rusko, mora ostati na strani (pravi „P. V.“) saj tudi nemška edinstvo ni naenkrat zrasla, temuč se je dolgo pripravljala. Pozitivno je samo to, da je eksistenza Slovanstva danes gotova. Nobena človeška moč ni v stanu slovanstva iz zgodovine izbrisati Avstrija gleda, kako bi si Slovane pridobila; to je težko delo, ali obupati ni. Od Ruske pak je največja usluga plemenom slovanskim, da je Rusija, da se je okreplila; največjo uslugo storiti močna Rusija vseslovanstvu, ako mir ohrani.

Ni dvojbe, pravi ruski list, da je ideja panslavizma glavni strah in zadržek da Slovanje ne dobodo svoje avtonomije.

Iz vsega članka se torej ne vidi niti ona neprijaznost do vseslovanstva, niti prijateljstvo do Avstrije kakor trde. Narobe se vidi, da ima celo ruska vlada, na ktero nismo nikoli nič stavili, ker smo vedno pred osmi imeli ruski narod in slovansko prihodnost, — simpatije do vseslovanstva. In to nam zadosti, kakot smo zmerni in trezni dovolj, da vemo, kako potreben je mir za Rusijo in za Slovanstvo, da se okrepi predno more svoje pravice po drugi poti iskat, ako jih po lepem in naravnem ne doseže, kar posledje želimo vsi Slovanje — od nekdaj nevajeni krvi in meča.

• „Matici“ in „narodni tiskar-nici“,

smo prejeli od odličnega narodnjaka sledeči dopis:

Od Save, 20. dec. [Izv. dop.] Nas Povabljenje je močno razveselilo junakovo postopanje vrlih rodoljubov, ki so se 19. listopada v Ljubljani zbrali, da ustanove narodno tiskarnico, naj boljo pomočnico k vspešnemu slovstvenemu delovanju. Veselilo nas je, da so udje akcijskega društva moče volili v odbor, čiji energična delavnost nam je znana, in ki se ne boje napredka v političnem in duševnem življenju našega naroda. Kako nas to podvzetje razveseluje, tako otožne nas dela nevspešno delovanje „Matice Slovenske“.

Po pravilih bi občni shod Matice vsako leto „navadno“ imel se poklicati po leti, a sedanji predsednik je že dvakrat občnemu shodu odločil mrzli zimski čas, v katerem obilo udov težko potuje, nekoliko zaradi neugodnega vremena, nekoliko zaradi pomankanja potrebnega časa.

Nam se dozdeva, da to dela g. predsednik nalač, da pri shodu nima drugih udov, nego samo svoje zveste ortake, kateri glasujejo, kakor je že prvje sklenola ona svojat, ki kakor more zadušuje vspešno delavnost „Matičino.“

Pri letosnjem občem zbornu, kateri ima, kakor slišimo, še le biti 28. grudna, hoče g. predsednik predlagati, naj si Matica omisli lastno tiskarnico. Že več glasov je v tem časniku se izjavilo v tem zmislu, da ta misel je nepraktična, da požere dosti kapitala, kateri je namenjen slovstvenemu delovanju ne pa spekulaciji, in da je tudi proti pravilom.

A bojimo se, da ako zunanjih udov ne pride obilo, da bodo ljubljanski udje in nekoliko predsednikovih odvisencev sklep napravili, kateri bode nova zapreka literarnemu delovanju Matičnemu. Zato zunajne ude Matice že sedaj opomnimo, naj se udeleže občnega letošnjega zbora, posebno pa vsi udje akcijskoga društva, kateri so skoro vsi tudi Matičari, da kje ne obvelja sklep — v svojih posledicah zelo škodljiv. Matica ima že v hiši svoji precej mrtvega kapitala, ako sedaj še od g. Blaznika, kakor se pravi, kupi vse že zglo dane in po stari sistemi napravljene črke, vrže se okolo 25.000 gold. v blato, in Matičin namén pride za dolgo časa v spône nedelavnosti. Dobro bi bilo, da bi se pri občnem zboru marsikateri paragraf pravil spremenil, in se tako svojatenju ali klikovanju v okom prišlo. Tudi treba bi bilo predsedništvo v roke odločnega moža spraviti. Neko izjavljenje proti nekemu velikemu Beustovcu, ki je skozi Ljubljano gredoč k razstavi tržaški s. g. dr. Costom se pogovarjal o uvedenji slovenskega jezika v srednje šole, nas napoljuje strahom, da g. dr. Costa skozi in skozi dosledno ne misli z narodno stvarjo, ali pa, da se uplivnim moževom prilizuje in tako nepremišljeno marsikaj o težnjah narodnih reče, kar si na Dunaju dobro zapomnijo: * Zato gospodine Costa! drugokrat previdniše, ali pa, če je ona izjava izvriala iz Vašega prepričanja, rajši odkritosrčno stopite kot nasprotnik na polje, ker hudo bi žalilo narod slovenski, in mu utegnilo dosti škodovati službovanje dvema gospodoma. (Primeri s tem tudi dopis iz Ljubljane.)

Deželni zbor kranjski.

(II. seja 19. dec.) — Na dnevnom redu 1) pismo c. k. deželnega predsednika zarad volitev v državni zbor, 2) sporočilo deželnega odbora o prenaredbi §. 32. službene pragmatike in službenih instrukcij za deželne uradnike in 3) predlog deželnega odbora zarad oddanja primarijskih služeb v deželni bolnišnici. Prva točka se izroči petudnemu odboru (Bleiweis, Costa, Poklukar, Svetec, Zarnik) za poročevanje v bodoči seji. Pri drugi točki se vname precej živahnega debata. Predloženo je bilo, da naj se sme deželnega odbornika namestnik tudi pri oddanji služeb k seji pozvati, ako se odbornik zarad sorodnosti ali drugih uzrokov seje udeleževati neče. „Tagblatt“ pravi, da je to zato bilo predloženo, da bi deželni odbor mogel namestiti dr. Bleiweisa mlajšega v službo primarija na mesto dr. Keesbacherja; pri tem nameščenji bi dr. Bleiweis oče ne imel sodelovati. Dalje je bilo

* Pripoveda se, da je g. dr. Costa proti nekemu Beustovcu, ki mu je nepraktičnost utrakviščnega podčevanja v srednjih šolah dokazovati se prizadeval, izustil: „Mi budem to že „ad absurdum“ spravili.“ Uredn.

predloženo, naj se sklene, da zadostuje nazočnost treh odbornikov pri oddanji služeb; dosedaj je bila nazočnost vseh potrebna. Ta drugi predlog je naravno sledil iz prvega. Pri debati nasprotujeta Dežman in Kaltenegger poročevalci deželnega odbora dru. Costi. Pri glasovanju je bilo 21 glasov za predlog deželnega odbora, 13 zoper; dr. Razlag ni glasoval. Torej ni predlog deželnega odbora dosegel zarad v njem zapopadene premembe deželnega reda potrebnih dveh tretjin glasov. Tretja točka obsega predlog, naj se primarijske službe že pred koncem decembra oddajo in ako bi kteri sedanjih nameščencev ne dobil zopet službe, naj se ž njim ravna po penzijskih predpisih. Ker je predlog druge točke padel, svetuje dr. Zarnik prehod na dnevni red. Kromer protestira zoper to. Dr. Razlag se opraviči v daljšem govoru zarad svojega postopanja v tej reči. Pravi, da je on kot bivši deželni glavar bil uzrok, da je ta reč pred deželni zbor prišla, ker ni hotel prevzeti odgovornosti za ravnanje deželnega odbora. Po repliki dr. Bleiweisa se preide na dnevni red in se seja konča.

(III. seja 21. dec.) — Na dnevnom redu je poročilo za to izbranega odbora o volitvah za državni zbor, poročila o volitvah v deželni zbor in volitev deželnega odbora. Volitve v državni zbor so se vrstile na podlagi zadnjih dveh adres. Voljeni so: grof Hiacint Thurn (vel. pos.) Drag. Rudež, Leop. Jugovic (mesta in trgi), dr. Val. Zarnik, grof Barbo in dr. Poklukar (kmetske občine). Dr. Zarnik pravi v imenu voljenih Slovencev da sprejme volitev s tem pogojem, da pojde v državni zbor, ako bodo to blagor slovenskega naroda in slovansko-federalistični interesi tirjali. Z drugimi besedami rečeno se pravi to, da dr. Zarnik in njegovi privrženci ne pojdejo na Dunaj. Nemčurji se volitev niso na dejali in so samo v velikem posestu in mestih in trgi volili, v kmetskih občinah pa ne. Zoper pogojno volitev v državni zbor nemčurji protestujejo. Debate zastran potrjenja posameznih volitev v deželni zbor so bile nepričakovane živahne. Poročevalci dr. Costa in dr. Zarnik sta se na narodni strani kot govornika posebno odlikovala. Potrjeni so bile vse volitve razen ljubljanske; odločilo o tej volitvi je preloženo na bodoče zasedanje. V deželni odbor so voljeni prejšnji poslanci: dr. Bleiweis, dr. Costa, Murnik in Dežman. Ob 3. uri popolne se je sedanje zasedanje deželnega zpora končalo.

Domače in slovanske novosti.

— Odbor „društva narodne tiskarnice na delnice“ ima sejo vtorik na Štefanji dan 26. decembra ob treh popoldne v stanovanji predsednika g. dr. Razlaga.

— Odbor društva „Slovenija“ izreka kran-

skim „Našim volilcem“ po volitvah slediče zahvalo: „Volitve na Kranjskem so končane! Zmaga naša povsod je slavna in velikanska. Odbor „Slovenije“ je z živim zaupanjem se obrnil do Vas, slovenski možje po kmetih, trgi in mestih! Vi ste poslušali njegov glas in zaupanje mu povrnili z zaupanjem. Presrečna Vam hvala za to v imenu domovine naše! Po vseh časnikih celega cesarstva, čeravno je kranjska dežela majhna deželica, se govori zdaj od Vas; časniki našega političnega mišljenja pojde Vam neizmerno hvalo, časniki nasproti pa škripljejo z zobmi, da so propadli njih privrženci. Zdaj ves svet pozna kranjskega Slovenca. Vlada Vam je naložila o hudi zimi težko breme potovanja k volitvam v oddaljene kraje. Vi ste srčno premagali nevihto zime: ljubezen do domovine Vam je gréla prsi, in zaupanje na zmago Vam je krajšalo pot. Ni Vas prišlo na volišče le po 5 in 10, — prišlo Vas je na stotine, prišli ste skoro da vsi. Bodil Vam za to očitna zahvala! Narod slovenski v zvezi z duhovščino slovensko in rodoljubi slovenskimi bil je skala, na kteri so se razbile vse zapletke in zvijače nasprotnikov naših. Samo v Ljubljani smo na videz padli; ali moralična zmaga je tudi tukaj naša, kajti le za mrvico glasov smo zadej ostali in še ta večina stoji na protestu „Slovenije“. Toliko navdušenje naših mestjanov za volitev sedanj osupnilo in potrlo je nemškutarstvo ljubljansko strašno. Hvala srčna tedaj tudi Vam možem slovenskim v Ljubljani! Slava tedaj Vam vsem volicem! Če bode pa treba, da Vas „Slovenija“ spet kliče na volitveni boj, čujte njen glas spet tako kakor zdaj, in pod zastavo tri barveno: „za vero, dom, cesarja vidimo se spet na bojišču, in zmagali boderovo spet s pomočjo Božjo! Odbor društva „Slovenije“ v Ljubljani 18. decembra 1871. leta.“

— Knjezu Karlu Schwarzenbergu je mestni zbor Smichovski blizu Prage izrekel zaupanje in zahvalo za vrlo zastopanje českých pravic. Knjez je odgovoril slediče v českém jazyku: „Zaupnica smichovského mestného zboru je zarad jasného naznamovania onega pota, po kterež naš narod hodi do dosege svoje svrhe, globok vtis name napravila. Ona pot je pot slegy všech samih sebe se zavedajočích sinov tega naroda v zastopu in brambi pravic domoviny. V tem prepričanji sem samo svojo dolžnosť storil; kajti če tudi zibel mojih prednikov ni vedno na bregovih Veltave stala (Schwarzenbergi so pravto Franki), bil je vendar moj rod iz ljubezni mojih prednikov do te posvečene dežele kot mladika od drugega drevesa na zdravo deblo českého naroda vepljen, s kterim je v eno celoto zrasel tak, da samo s českým narodem more cvesti in pasti in to bode. Bog blagosloví narod, kteri, vzbujen po silah in težavah, se v brambi svojich pravic dosti pozna.

Listek.

Burklarije iz Zagrebskega življenja.

V.

Krčma, v katerjih sva dragi prijatelj v IV. številki burklarij v ljubljanski šprahi govoreč „lum-pala“, zove se po domače „pri Japici.“ S prva sem mislil, da je to hišno ime, čuvši pa goste krčmarja samega za Japico klicati, popravil sem svoje krivo mnenje, misleč si: „Japica“ je krčmarjevo ime. Pa tudi to popravljeno mnenje ni bilo pravo, kajti pozneje sem slišal sploh vsakega bolj priletnega moža za Japo ali Japico klicati. Primoran sem bil tedaj svoje mnenje v tretje prekrpati. Japica — tako sem sam pri sebi ugibal — pomeni blizu to, kar na Slovenskem „oče“, s katerim se tudi stareji možje nagovarjajo, pa tudi to prekrpano mnenje ni bilo pravo! — Stoprv nek mesar, ki sem ga z Japico pital, me je podučil, ter mi raztolmačil, da japa ali Japica bika pomeni. To mi ni htelo s prva v glavo, in pozneje ne iz glave iti. Slučaj je nanesel, da sem malo dni po-

tem v „Novicah“ neko Trstenjakovo razpravo bral, v kateri se razklađa, da „jappa“ — ne vem več v katerem indijskem jazyku — pomeni „den Zuchstier“. To me je ozdravilo, pomisleki so se razkadiili, in dragovoljno sem četrtokrat na svoje popravljeno in prekopano mnenje še eno zaplatilo prilepil.

V sledičem bom v Japici naslikal mali „croquis“ starega Zagrebčana, kakoršnih je denes pa le še malo več. Kakor Mohikanci so tudi Zagrebčani naglo izumirati začeli. Mlajši Zagrebški zarod izgubljava pod uplivom oblēhnelyh kozmopolit. vodā bolj in bolj svojo bagro. Naš Japica narodil se je blizu Zagreba v vasi, ki ima čudno ime Cerjenebojs. Kot dečko je pasel najprej puriče, potem svinje, in nazadnje volove. Plazil je rad po peskovih kupih, mužil vrbove mladike, obešal se vzad na kočije, lovil rogače in kresnice, iskal tičja gnjezda, in sploh vse to uganjal, kar po celiem svetu razposajeni paglavci uganjajo. Šole tačas ni bilo pet mil v okrožji njegovega rojstnega kraja, in zato v pravem pomenu besede šole ni niti zunaj niti znotraj videl. Ko je vrha dorastel, služil po graščinah

skoro cele hrvatske kraljevine: tu za biroša tam za inoša, in pozneje celo za „špana“ in „dvorskog“. Kot „dvorski“ (kastelan) imel je celo „jus“ leske, in to je bil v onih časih velevažen „pouvoir“. Kmetje so se „strahopočitovanjem“ pred njim odkrivali, kar je večkrat s ponosom omenjaval. Prišla je bura leta 1848. graščine so izgubile svoje predpravice, in tudi naš Japica je moral lesko iz rok položiti. Kdaj god je to omenil, zaklel je na „Hérce“, kajti ta je dolžil, da so vse to zakrivili! — Naš Japica je poznal genealogijo vse hrvatske aristokracije do tretjega pokolenja nazaj. Vedel je natanko koliko vsaka poedina plemenitaška familija premore, koliko in komu je kaj dolžna, in kadar je bil dobro razpoložen, pripovedal je tudi marsiktero, spadajočo pod poglavje chronique scandaleuse. Njegova soproga, po goстиh sploh „mamica“ imenovana, bila je Primorka. Iz zasluženih in prihranjenih denarjev kupila sta si z Zagrebom hišo, ter krmo odprla. Ona je znala najboljši gulaš v Zagrebu skuhati, on je pa vedel, po katerih goricah najboljša vina rasto, in te njune vednosti ste zadostovali za krčmareњe.

En nespolnen up več ali manj, to mu poguma ne vzame, kajti navadil se je, za pravico se boriti in trpeti." — To je v resnici plemenito; mi žalibote nismo tako srečni, ko Čehi, da bi imeli plemnitaše na svojej zemlji, ki bi tako govorili. Po večini — malo je hvalevrednih izjem — nam je plemstvo nasprotno, naj mu teče zibel od začetka svojega rodu na naših tleh ali ne.

— "Politik" pravi: „Česka zmaga pri zadnjih volitvah je tolike, tako neizmerne pomembe, da postane lahko mejnik v vseh naših ustavnih bojih. Česka zmaga je memento mori za ustavoverno stranko in njeno ministerstvo. Sedaj gre za zasledovanje te zmage, kar pa ne more biti naloga Čehov, temveč drugih federalistov. Najodločnejša bila bi zmaga ako bi Poljaki ne šli v državni zbor. Ustavoverci so jim mnogo obljuibili in nič storili. Ako Poljaki terjatve svoje rezolucije uresničene hočejo, morajo se prijeti faktorja, kteri ima v rokah bodočnost in menda najbližjo bodočnost, t. j. državopravna opozicija. Česka ne berači za zvezo s Poljaki, ona je dosti močna, da svojo reč sama brani, pa ponuja jim prijateljsko roko. Sama resnica, da so Čehi in Poljaki združeni, bi sovražnike popolnem pobila. Ne bilo bi treba več truda, ne žrtev, ne nevarnosti, zmaga in plačilo zmage bi nam brez truda v roke padla.“ — To je ponudba Čehov. Izmed Poljakov smo zabilježili glas, ki je tej misli nekoliko prijazen (Gaz. Nar.). Seveda bi tudi mi ne želeli sedaj nič bolj, ko da Poljaki sprevidijo goljufnost Giskrovec in se s Čehi združijo.

— Volitve českega velikega posestva za državni zbor so zopet pokazale nekoliko prav blagih dušic. Češki listi prinašajo zapisnik historičnega in Kollerjevega plemstva in omenjajo dalje nekaterih posestnikov, pri katerih je posebno čudno da zoper deželo glasuje. Čitamo imena: knjez Kinsky, kterege oče je bil na čast svojem čisto českemu imenu tudi po dejanjih Čeh, grof Sternberg Jaroslav, vnuk slavnik borilcev za Česko, tri Chotek, kteri svojemu očetu in svojim boljšim bratom sramoto delajo itd. Z ustavoverci je tudi glasoval stolni kaptol v Pragi, križni gospodje v Pragi, kolegialna ustanova vseh svetnikov v Pragi. Hradčinska ustanova za gospe, konvent piaristov v Předboři. Posebno značajnega pa se je pokazal p. Vackář, prednik nekega cistercijanskega samostana, kjer je najprej dal knjezu Schwarzenbergu pooblastilo; ko je pa dobil glasovito Kollerjevo pismo, naj voli ustavoverno ali pa sploh ne, telegrafira Kollerju, da knjezu Schwarzenbergu dano pooblastilo oporeka in barona Kollerja pooblaščuje. O patre Vackáře, pojrite v klošter!

— Prijateljstvo med Rusijo in Nemčijo je predmet članka v "Politiki," iz katega posnemljemo sledeče besede: „Resnično in odkritosrčno prijateljstvo med Slovani in Nemci, ako

hoče imeti ono pomembo, ktera se mu sedaj prisluju. Kajti kakor je postala nemška država mogočna varuhinja vseh Nemcev, tako je tudi Rusija močna pokroviteljica vseh Slovanov. Ako misli toraj politika nove nemške države ali, kar isto pomenja, politika knjeza Bismarcka na vzdržanje resničnega in odkritosrčnega prijateljstva z Rusijo, kar vse utegne imeti svoje tehtne razloge in uzroke, tedaj tudi na to ne sme nikoli pozabiti, da to prijateljstvo samo tedaj more stanovitno biti, ako je povsod resnično in odkritosrčno prijateljstvo med Nemci in da enako neogibljivo resničen in nesrečen konflikt med Nemci in Slovani, kjer koli je, zadnjič do konflikta med Nemčijo in Rusijo privesti mora.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 21. dec. [Izv. dop.] Kako slišimo, in se tudi iz organa "starih" prepričamo, ki molči o ustanovitvi "narodne tiskarnice", imajo nekateri krogi malo simpatij do tega novega narodnega podvetja, sicer ga ne morejo zatreći, ker so mu stebri — rodoljubi s krepkimi dušnimi in materialnimi zmožnostmi, a res je da "calumniare audacter semper aliquid haeret." In mi smo slišali že precej takosnih "audacter" oporečenij, treba bode tedaj vsem za plotnikom možko pred oči stopiti, in jim reči, naj tako dolgo s sodbo molče, dokler niso prepričani, ka narodna tiskarna ni si na čelo svojega delovanja zapisala poštenega programa, da nima najblažjega namena: namreč med slovenskim narodom razširjevali zdrave politične izobrazbenosti, in zdravega dušnega razvitka, da ona niko ne naprava, s katero bi se podirala hravnost naroda, ki je edina podlaga krepkemu narodnemu življenju.

Res je, da sebičnosti ne bode služila, tudi ni diktaturne oblasti si prisvojevala, ktera nam je doslej v našem političnem in literarnem življenji dosti neugodnosti, in dosti zavir napravila. To absolutistično vladovanje nekaterih nam otujeva mesta in trge na Kranjskem, in naj g. predsednik "Matičin" venjame, da je gola istina, kar mu je reklo eden njegovih duhovnih tovarišev v deželnem zboru, da v kranjskih mestih in trgih vsak dan nemškutarstvo, in z njim nemški liberalizem bolje naprednje, in da v ta tabor ženejo mestjane in tržane trme merodajnih osebnosti narodne stranke. Mi upamo, da odborniki društva narodne tiskarnice, ki bodo tudi imeli neposredni upliv na glas političnih in slovenstvenih listov, ki imajo izhajati iz tega narodnega zavoda, bodo bolje na tanje opazovali, kar se zunaj Ljubljane godi in kar žele stanovitni domorodeci po deželi, in da se jim ne bode oktrojevalo samo mnenje enega ali drugega veljaka, temuč da bode našlo obče mnenje svoj opravičeni

izraz. Le tako bodo moči narodne rastle v krepki upor proti nasprotnikom vsakojakim. Pasiven upor, zapečanjaška in zaplotna politika nas bolje porivata nazaj, nego naprej, in s to politiko smo dosegli, da sedaj v najpoglavitnejšem mestu Slovenije Beust figurira zraven gosp. poštenega rodoljuba dr. Vončine, kot častni mestjan. Zato proč z neodločnostjo, in ne samo takrat v vojsko, kadar že naprej vidimo zmago. Marsikter neodločen bode se navdušil pri takošni borbi, in število nasprotnikov bode dan za dnevom manje.

Iz Ljubljane, 21. dec. [Izv. dop.] — Kaker je Ribničan Režel na "ohceti" veselil se, ko je staro babo Režajlo vzel, tako so včeraj ohcetovali naši c. kr. nemškutarji in Prusjani na čast in slavo stare brezobe decemberske ustave. In ustali so med njimi njih stari proroki Suppan, Dežman in sodruga, med to: novoposvečeni deželnii glavar vitez iz Janjč, kjer je bil Slovence Rode od nemškutarjev ubit, in govorili so napitnice na vse kote in kraje. C. kr. profesor Aleksander Supan je napil Prusiji ali novorojenemu nemškemu carstvu in navdušenje je bilo veliko, še večje pa menda, ko je Ertel napil starim kostem, c. kr. penzionistom, v zahvalo, da so volili proti Slovencem. Godbo so imeli eigenško, ker vojaške za svoje Prusovanje menda niso mogli dobiti.

Pa je zares tudi vredno, da se ta ustava v Ljubljani praznuje, kajti drugje se niso niti zmisli na-njo, vedoči, da za-njo ne mara dve tretjini avstrijskega zastopstva. In čisto naravno je po nemškarsko, da se pije in pleše okolo bolnika, ki na smrtni postelji leži. Prosit!

Iz Trbovelj, 17. decembra. [Izv. dop.] Prejšnje čase smo imeli Trboveljci občinsko zastopništvo sestavljeni zmerom iz domačih kmetov; na čelu zastopa stal je celih 23 let rajni g. France Pust, od kmetov do zadnjih časov jako čisljan mož. Pri zadnjih volitvah pa se je sestavil popolnomu nov, iz večine tujih rudarskih uradnikov obstoječ zastop, tako da so kmetje samo na videz zastopani pri občini. Celi dve veliki sošeski sv. Marka in sv. Katarine šte popolnomu brez zastopnika, kar jim je gotovo mnogo na kvar, kajti pri sejah sklepa se lahko mnogo na njih škodo, in kmetje bi še od tega kaj vedeli.

Tudi sedanji gospod župan ni nam kmetom po godu; župan slovenskega Trbovlja se postavlja proti slovenskemu trbovlskemu kmetu v mišljenji in dejanji. Da dovoli svojemu pisaču proti Slovencem agitirati, in še celo po krčmah Slovencem zabavljati. To nikakor ni dopustljivo.

Naj bi naš gosp. župan premisli, da bode čez nekaj časa nova volitev, da je večina kmetov od rudarnic in tovarn neodvisna, in da gotovo kmetje, ki so sami svoji, ne bodo volili zopet sedanje zastopnike; da toraj tudi na njega lahko vrsta pride da propade. Posebno dobro naj si

Japica je bil, kakor se reče, lep star mož. Njegova glava je imela nekaj antikega na sebi. Na temenu je bila vsa plešasta, ter se svetila kakor lunin ščip. Okolo tilnika ovita je bila z vencem serih las kakor se n. pr. glava sv. Andreja mala, sicer je pa imela okroglasta lubanja pregnantno izražen slovanski značaj. Nos in oči so bile soko-love, obrvi kakor dva baldahina, brke pa košate kakor tisti ščet, s katerim se hiše belijo. Na končeh jih je na tisti način zavihaval, kakor jih je Zrinjski vihal, ki so ga Avstrije leta 1672 v Wiener-neustadt ob glavo deli. Lice je imelo barvo kakor rujno vince. Prsa so mu bila runjasta kakor Ajaksova v Ilijadi, glas pa čvrst in mogočen kakor Diomedov. Jel je malo, tem več pa pil. Njegova s kožuhovino obrobljena kabаницa je bila vsa ožnorana, Ozke hlače "na lesu", visoke čižme, svilen robeč okolo vrata, prsljuk z debelimi srebrnimi gumbi, in kosmata kučma na glavi, to je bila njegova navadna vsakdanja obleka. Kožuha ni slekel tje do sv. Duha. Če ga je kdo za njegovo politično veroizpovedanje vprašal, se je na kratko odrezal: „ja sam stari Hrvat!“ S tem je imel

nekdanje fevdalne čase v mislih, ko se mu je kot španu in dvorskemu tako dobro godilo! Kmeta je smatral, ko je da samo zato na svetu, da "gosp." redi. Nekdaj je kmet takole gospodaril — je Japica včasi dejal — v vsakem slogu imel je deset brazd, 1. brazda šla je za cesarski davek, 2. za mater cerkev, po 3. prišli so fratri, 4. bila je prežitek starega očeta, obrodek 5. pojel je on in njegova družina, obrodek 6. pojela je domača živad, vrane, vrabli in druga divjačina, 7. brazda ni obrodila, 8. potolkla je toča, 9. vzela je suša ali moča, in po 10. prišli smo "mi" graščinski v ime desetine! — Pred "gospodo", zlasti magistratno in sodnisko imel je Japica veliki rešpekt, ter prepričan bil, da se pri "gospodi" brez mite (podkupljenja) nič ne opravi. Nekdaj je bilo res tako, in po malen je tudi še danes. V Zagrebu je še danes nek fiškal, ki vsacega kmeta za smrdljiveca izmerja, ki mu purana prinese, a ne s puranom vred tudi koruze da bi mogel ž njo purana hraniti. O paragrafi moral je naš Japica strašno zmeden pojem imeti. Večkrat je dejal: samo da teh prokletih paragrafov ne bi bilo, paragrafe si je sam vrag

izmisli! Po paragrafih pravde dobivati in izgubljevati, oproščen in na smrt obsojen biti, štirov in globe plačevati, to je bilo zanj strašno motovilo. Do svojega 30. leta naš Japica ni vedel ktera pismenka je prva v alfabetu. Za silo brati ga je še le njegova soproga naučila, pisati pa ni prav nič znal. Pa tudi bral nikoli nič drugega ni nego stoletni koledar, Rožičevega in Miklovšičevega Obadva je skoro na pamet vedel. Novi "ilerski" jezik ga je strašno jezik, kajti jezik ni razumel, pravopisa pa ne brati znal. Veliko je držal do vladajočega planeta, zmerom se lakote, kuge in zadnje ure bal, ter letine in vreme petdeset let zaporedom našteti vedel. Hudičasi so bili — je večkrat dejal — pa še hujši bodo prišli, kadar se bo "možu" (kmetu) izpod pete svetilo (kadar namreč ve bo več opanjk nosil, ampak čižme z visokimi podpetniki), kadar bo slama za parado, kadar bodo kokoši popoldne jajca nesle, in kadar ne bodo več kmetje svoje opanjke, in dekleta svoje lase z isto staro mastjo mazale, ampak s pomado. — Računati je znal samo na groše, talire in škude. Železnice se je neizrečeno bal, ker mu je bil en-

pa zapomni: da, kdor je proti nam, hočemo biti proti njemu!

Veselilo me pa bode, in z veseljem budem rad poročal, ako nam bode naš župan pravičnejši postal, in da ne bode vedno hlapec nemških zabavljačev, ampak pošten vrli predstojnik Trbovljskih kmetov, ki so Slovenci in ne bodo pustili, da tisti, ktere oni na vrh postavljajo, grdo o Sloveneih govore in z nemškutarji vlečejo.

Iz Rožne doline. (na Koroškem) [Izv. dop.] (Barbarično postopanje prusofilskega šolskega sveta v Celovec proti slov. ljudskim učiteljem.) — Kakor smo od več strani izvedeli, preganja c. kr. šolski svet v Celovec tudi za tega delj starega poštenega učitelja v Svečah, ker vse dopise, ki so se v „Slov. Narodu“ brali zastran ljudskih šol o Rožni dolini, njemu pripisuje, toda odločno konstatujemo, da omenjeni učitelj z dopisi niti posredno niti neposredno v zvezi ne stoji; pa ko bi tudi (omenjeni učitelj) z dopisi v zvezi stal, bi ga šolski svet po pravici ne mogel preganjati, ker vse je resnica, kar se je v „Slov. Nar.“ zastran ljudskih šol bralo. Da pa zgorej stoeči napis opravičiti zamorem, hočemo drugim bralecem dokazati. Že v zadnjem dopisu „Slov. Nar.“ je bilo omenjeno, da je med drugimi tudi stari učitelj v Svečah od svoje službe odstavljen bil, dasiravno se je srenja ustmeno in pismeno zanj potegnila; v denašnjem dopisu pa naznanimo, da je c. kr. šolski svet v Celovec svojo birokratično brezobzirnost s tem pokazal, da je bila učiteljska služba izmed štirih prosilcev podeljena tistemu, kterege je srenja zadnjega predložila in še posebej omenila, da ga neče za učitelja imeti; kajti on ni imel nobenega zasluzenja od svoje srenje pokazati, kakor da rad glažek prazen vidi, da ga zopet nalije, otroci pa se mu drugi dan v šoli smejo. Ali vse to nič ne de, le v nemškutarški rēgi mora trobiti, drugačna na Koroškem učitelju ali treba veliko znati, da se jim dobro godi. Toda srenja se bo držala tudi sedaj svojega sklepa glede slov. šole v Svečah. Da z takim brezobzirnim ravnanjem ljubezen do šole med ljudstvom omaguje, je naravno. — Poprejšnji učitelj je čes 20 let tukajno mladino pridno učil, je prosil tedaj za bližnjo službo na Žihpolji, da bi mu selitva manj stala, ki mu je bila od šolskega sveta iz prvega zagotovljena, toda dobil jo je drugi, ki je bolj nemškatarskim liberalcem všeč. Potem takem je bil stari učitelj v Svečah z svojo revno družino brez službe in tudi brez strehe. Položil je tedaj prošnjo c. kr. šolskemu svetu, da naj tako uravna, da bi tako dolgo v svoji stari službi v Svečah ostal dokler da mu ne bo druga služba podeljena; kajti drugače bi še na zimo svoje strehe ne imel. Pa to mu ni bilo dovoljeno. V 24 urah je moral ubogi učitelj šolo spraznit, strehe pa ni imel, kamor da bi se bil z svojo družino podal. Ako bi v favovžu ne bilo toliko prostora, morala bi žalostna

krat nekdo rekel, da se bodo po železnici vsi purani in vse vino iz Hrvatskega v inostrani svet izvaževali. Po obedu se je mu vsak dan skolcalo kakor ciklopemu v Virgiljevej Eneidi. Kljubu temu pa, da ni znal pisati in samo slabo čitati, je znal vendar latinski gladkeje govoriti kakor denes marsikter oktavanar. Naučil se je latinski na uho, ter si precejšnjo kopijo verborum prisvojil. Temu se ni čuditi, če pomislimo, da se je po Hrvatskem in Ogerskem do leta 1848. po vseh odličnejših društvih latinski govorilo, celo gospo so znale latinski. Jaz tega s prva nisem vedel, dok nisem enkrat grdo nagrajsnil. Nekega dne držal se je Japica nenavadno čmerno, kar besedice ni bilo dobiti iz njega. Jaz nažmignem poni glavo na njega, ter rečem svojemu z menoj vred pri mizi sedečemu prijatelju: omne animal post coitum triste. Prijatelj me jezno pod mizo dukne, češ on te razume. V tem pa že tudi Japica počasniker na suhem se ni nihče plavati vidigne glavo, čelo se mu razvedri ter reče: vere na učit. Torej hočeru citateljem „Slov. Narod“ disti amic! Jaz sem bil malo v zadregi, pa in vsem Slovencem sumo povdati, kdo je ta možec, ki nas pri tujeih strani. Ako ravno sem

družina ali v hlevu prebivati ali pa na prostem ostati; kajti povsod so le borne kajže, kjer imajo domači komaj prostora. — Že je 2 meseca preteklo kar je omenjeni učitelj od svoje stare službe v Svečah odstavljen, in ni še dobil definitivne službe, dasiravno je na več krajev prosil, kamor da bi se zamogel z svojo družino podati. Pred malo dnevi je pa moral ta siromak na nemško stran 15 ure daleč od svojega starega kraja se podati, kamor je bil kot začasni učitelj dekretiran; se ve da ker med Slovenci ni prostora? Svojo družino je moral zapustiti na starem kraju, ker je njegova služba le začasna. Zdaj pa pomislite, kako veliko škodo da družina v takem slučaju trpi, posebno ker mu je bila za en mesec učiteljska plača odrečena. Kakor iz gotovega vira izvemo, ima ta ubogi učitelj blizu 100 gld. škode, kterih se je pri poprejšnji borni učiteljski plači komaj prihraniti zamogel, in te krvice se je prusofilski šolski svet v Celovec s svojim brezobzirnim ravnanjem deležen storil. To je v nebo vpijoča krivica, to se pravi ubogo družino odirati, in tako ravnanje bi zaslužilo postavno kaznovano biti. Ti gospodje hočejo biti kulturnosci 19. stol. in imajo človekoljubnost zmiraj na jeziku, zraven pa tako barbarično delo doprinašajo. Ni čuda, da jih ljudstvo preklinja in pravi, da bi jih hudič vzel. K temu barbaričnemu ravnanju proti omenjemu učitelju je posebno pripomogel fužinski ravnatelj na Bistrici, g. Kacel, prusoman in zagrizjen sovražnik Slovencev. On je odbornik „demokratičnega“ društva Podgoro. Ako človek štatute tega društva bere, ki so res dobre, in njegovo nasprotno obnašanje opazuje mora spoznati in reči, „das ist ein Narrenverein,“ kar se večkrat od tega društva sliši govoriti. Ta gospod je tudi krajni nadzornik fužinske šole v Bistrici, kjer se po nemškatarskem kopitu že drugo leto prazna slama mlati, in to nemškutarenje po šolah se poslov. Koroškem več ali menj povsod godi. Za koroške Slovence je § 19 državnih temelj. postav popolnoma ničla. Naznani je ta gospod bivšemu učitelju v Svečah že naprej, „er soll die Kinder deutsch unterrichten, sonst wird's ihm schlecht gehen.“ K temu krivičnemu postopanju je pripomogel veliko g. F. Steiner nemškatarski uradnik, ki prusko kulturo v slov. mladino veči hoče, pa ne gre tako hitro od rok, kakor si je mislil. Posledno opomniti je pa g. Lassnig, okrajni šolski nadzornik, njegov značaj izrazimo nar bolj razločno, da ga imenujemo političnega „kameleona.“ Ta gosp. je pri zadnji učiteljski konferenci svojo paedagogično modrost z tem pokazal, da je rekel: In 10 Jahren ist ganz Kärnten deutsch. Svetovali bi temu gosp., kar je svoje dni neki profesor gimn. vselej tistemu učencu svetoval, kteri mu je kaj bedastega povedal: „Mein Herr! gehen sie ins Narrenhaus;“ in pustite ta posel drugemu modrejšemu gospodu. Iz tega vidite dragi bralec, da tem „barbarom“ ni za povzdigo šolstva in za umni napredok naroda, ampak za tlačenje tistih učiteljev, katerim njih značajnost ne pripusti po njihovem kopitu se ravnati in da bi prej ali pozneje tudi Koroške Slovence za prusko žrelo pripravne storili.

Iz Gradca. 19. dec. [Izv. dop.] V zadnjih listih graške „Tagesp.“ nahajamo nektere članke pod naslovom: „Bemerkungen zur Einführung des Slovenischen als Unterrichtssprache an Mittelschulen.“ Ni moj namen, da bi jaz kaj proti tem spisom pisal — prepričam rajši kritiko kakemu strokovnjaku. Tudi je bilo v slovenskem jeziku to vprašanje že v „Narodu“ tako temeljito objasnjeno in ogovorjeno, in od nekdaj v vseh naših časopisih pretehtovano, da mislim ka je slovenskim bralecem kar nepotrebno govoriti o potrebi „uvedenja slovenskega v srednje šole.“ Dobro bi samo bilo nemškopisati o tem na merodajno mesto. Ob kratkem se vsi argumenti na sprotnikovo ovržejo s staro resnico, da kdor hoče da se Slovenci razvijamo, nam more priliko dati, češ on te razume. V tem pa že tudi Japica počasniker na suhem se ni nihče plavati vidigne glavo, čelo se mu razvedri ter reče: vere na učit. Torej hočeru citateljem „Slov. Narod“ disti amic! Jaz sem bil malo v zadregi, pa in vsem Slovencem sumo povdati, kdo je ta možec, ki nas pri tujeih strani. Ako ravno sem

bil prva zgoraj omenjenih člankov komaj prečital, vendar sem se še na tretjega spravil, upajoč, da vsaj v tem na kaj podučnega ali zanimivega nate tim. Nisem pa še članka prečital, ko se mi znanec približa in mi pové, da je pisalec teh spisov neki Valentinič iz Laškega blizu Celja doma — človeče, ki se je nekdaj vedlo za Slovenca, in ki se že precej časa na svoje izpite tukaj pripravlja in pripravlja. Pové mi dalje, da je tega človeče suplent na tukajšnji realki, kjer ga sam iz usmiljenja še nekaj časa trpe, in zato mora kot odplačo Nemcem grdenje lastnega narod počenjeti.

Vendar mi ni mogel znanec zagotoviti, je li V. sam pisalec omenjenih spisov ali ne; da si sem zopet od drugačnega znanca slišal, da je V. proti nekemu reklo, da je on sam te spise sestavil, med tem, ko je pri drugi priložnosti to taj. To pa je gotovo da je V. spise k uredništvu „Tagesposte“ nosil. Pisalec, resp. glavni fabrika ali udihalec je pa Wretschko — mož, slovenskim Štajercem ravno tako znan, kakor Dežman Kranjecem. — Med tem ko si stare babice pri kletu v ušesa šepetajo, da je Valentinič le iz go ustrežljivosti do svoje nemške Dulcineje tak nemškutarček in strašan sovražnik Slovencev postavljo hudobni jeziki, da bi Wretschko-va protejca pri opravljenji nekterih izpitov ne bila prslaba. — Tako blebetanje mora človek v kavu poslušati, ko mu huda zima ne pripuča, da se sprejhat hodil. Ubogi ljudje!

Iz Dunaja. 21. decembra. [Izv. dop.] (D r a v n i z b o r) se snide kmalu. Usmiljeni bi bil skoro vreden. Nalog bi namreč imel usvoernosti do moči pomagati in zdanji vladni stem podpreti. Ali ravno narobe, prosti rač kaže, da je njegova sestava posmeč in grohot decembrizem. Po računu „Vaterlandovem“ je na reč voljenih v „rajhsrat“ 89 ustavovercev in 1 federalistov — kljubu vsem pritiskom in vsej lici, ki se je pri volitvah godila. Če te števne bodo višjim krogom oči odprle, potem jih bog s slepoto udaril. Ustavoverci se kar ge ne morejo, ker sami za sebe ne morejo niti zrovati. To, da poleg Čehov tudi Slovenci, Tirolci, Vorarlberžani, dva federalistična gornje-Štajerci ne pridejo, je menda gotovo. Potem so Poljaki vsemogočni. Ali ker jim ustavoverci ne bodo vsega dali, tudi Poljaki ne bodo dolgo stat delali — in vse ustavoverstvo vklj. se bodo šilo, kot nenanavno, neopravičeno, lažnjivo. To so nam intreganti še dobro storili, da v ne dokažejo svojo revo in onemoglost.

Direktne volitve pravijo da hotete razpoloviti na Kranjskem in Tirolskem. Koliko se bodo koristili. Morda za en sam sameat glas. S tem je, kako tukajšno časopisje razmerne počit in iluzije dela sebi, svojemu publiku šmoku vlad. Na visokih konjih jezdihajo in ne vidi da mora hudič vzeti vse vklj. v nekajtečem logika in zdrava pamet ni s sveta pobeg.

Politični razgled.

Novovoljeni deželni zbori bodo tako naši čitatelji list v roke dobe, menda v končani, kar se je že zgodilo že s kranjskim moravskim. O kranjskem zboru poročamo na tem mestu. Moravski deželni zbor, ktereč federalisti niso udeležili, je mislil, da mora izreči odločno svoje ustavoverno stališče in je sejel od dr. Sturma nasvetovano resolucijo, da „naj ostane Moravska v neposredni zvezavi z avstrijskim cesarstvom in da priča da se bode ustava vzdržala in izvedla.“ Ktere smo že slišali in zopet slišali! V državnem zboru je moravski deželni zbor volil 19 ustavovercev in 3 federaliste. Zborovanje je končalo tem. — Gornjeavstrijski deželni zbor volil deželni odbor, se ve da skoraj čisto ustavoverci. V tem zboru so konservativci nasvetovali adreso cesarju, kar je zbudilo živahnio doživetek, ki nas pri tujeih strani. Ako ravno sem

tudi škof Rudiger. — Vorarlberški deželni zbor je izročil pismo vladnega zastopnika, naj voli v državni zbor, posebnemu odboru. O daljem delovanju tega zbora še ni poročil, kakor tudi ne o bukovinskem deželnem zboru, zoper katerga legalnost je nekoliko poslanec protest vložilo.

Auersperg in Andrassy se, po vsem, kar pišejo novine, soditi, ne zastopita posebno. Pisalo se je, da sta se sprla pri sestavljanju prestolnega govora za odpor državnega zбора; to pa "N. Fr. Presse", sedaj zopet vladni "Moniteur", pravi, da ne more biti resnično, ker se prestolni govor še ni sestavljal. Pa ako vzamemo v poštov "svete" in tudi graje, ktere dobiva ustavoverna stranka od ogerskega novinarstva, se ne bodo menda zmotili, ako rečemo, da Andrassy z ustavoverci ni popolnem zadovoljen. Za nas samo ugodno!

O namerah ministerstva piše "N. Fr. Presse", po Hohenwartovem padci zopet oficijsken organ, da bodo kranjski in vorarlberški deželni zbor razpuščena, ako s pridržkom v državni zbor volita in da bodo v dotičnih deželah razpisane neposredne volitve. Volitve českega velikega posestva, upa list, bodo državni zbor ovrgel, ker ne bodo priznal s protestom oddanih federalističnih glasov in bodo one, ki so za voljennimi največ glasov dobili, t. j. ustavovercev, v državni zbor poklical. O konstitucionalizem! Pa le naprej, ustavoverci, kajti samo malo časa še imate za svoje krivice.

V Ljubljani, Brnu in Linetu so ustavoverci 21. t. m. praznovali rojstni dan decemberske ustave. Nečemo mučiti svojih bralcev s ponatisnenjem žlobodranja, s katerim so si čestilec decemberskega Balakratek čas delali.

V ogerskem državnem zboru je interpeliral Maksimović zarad potrditve sklepov srbskega narodnega kongresa.

Iz Pešte se poroča, da pri volitvah za županijske odbore zoper pričakovanje Deakovec v mnogih krajih zmagujejo.

Magjari so konstituirali deželen odbor za dunajsko razstavo. Dva predloga, ktera sta terjala, naj bodo Hrvatska in Erdeljska na dunajski izložbi samostalno zastopani, bila sta zavrnjena. Csernatonyi je v odboru rekl, da ne pozna ne Hrvatske ne Erdelje, temveč samo eno ogersko kraljestvo. Iz tega vidimo, kako Magjari hrvatsko autonomijo razumejo. Oni hočejo, kako naši ustavoverci za sebe vse mogoče priboljške za druge sodeljavljane — nič!

Zarad umoritve nekolicin nemških vojakov na Francoskem in oproščenja morilcev je Bismarck poslal nemškemu poslaniku v Parizu odlok, v katerem žuga dalje sezajočimi na redbami, ako bodo Francozje zoper Nemce so-vražno postopali.

Italijanski zbor je sprejel ministerske predloge o stroških za narodno brambo. Govorilo se je pri posvetovanji tega predloga o mogoči vojski s Francosko in je minister rekel, da se kaj takega ni bati, pa treba se je za vse pripraviti.

Razne stvari.

* (Kranjski deželni šolski svet) je v svoji seji 30. nov. t. l. vsled prošnje radoljškega okr. š. sveta sklenil ministerstvo prositi, da bi se šolska darila zopet deliti smela. Dalje bodo dež. š. svet prosil ministerstvo, naj se da dekliški šoli Uršulinarie pravica javnosti in naj se da ljubljanski gimnaziji še en pomagalec učitelj. Nam se novo uvedenje šolskih daril ne zdi koristno, ne iz principa, temveč zato, ker se je, kakor povsod znano, silno pristransko delalo pri razdelitvah daril. Otroci imenitnih staršev so dobili vselej darila, naj se kaj znali ali ne; otroci ubogih pa so bili preizrani. Ta povsod vladajoča pristranost je bila pod prepovedi šolskih daril in mi bi bili zato, naj se ne uvedejo noviči.

* (Prva poskušnja enakopravnosti) slovenskega jezika v gimnaziji se je storila pred nekaj leti v Mariboru in to na prav smešen na-

čin. Profesor nemškega rodū, ki je naravoslovje učil, je hotel učencem nektere stvari s slovenskimi imeni pojasniti; prosi toraj svojega tovariša profesorja slovenskega jezikoslovec, naj mu zapiše slovenska imena za "Finke" in za "Eichhörnchen", češ da bo jutre te živalici fantom razlagal. Slovenski profesor napiše nemškemu tovarišu: Finke = zeba; Eichhörnchen = veverica. Drugi dan stopi nemški profesor veselega obrazu med učence in opisuje najpred "Finke": "aef bindisch heisst er: „sepa!“ Fantje se začno smejati, profesor pa le ponavlja: „No ja, „sepa“ heisst es auf bindisch.“ Dijaki skoraj smeha popokajo; profesor se pa togoti in proti tovarišu potem pritoži: „To so neumni fantje, če jim „bindisch“ povem, se pa še smeje!“

"Gosp."

* (Nova univerza.) Mešana deputacija salzburškega deželnega odbora in mestnega zastopa bodo prosila cesarja za ustanovitev univerze v Salzburgu.

* ("Zora") slovenski beletristični list je že stavljen. Izda se denes teden. Torej vabimo vnovič domoljube na naročbo. Velja na leto 4 gld., za dijake in učitelje 2 gld. 50 kr.

* (Slavjanski Mir) se bodo imenovali list, kteri bodo od novega leta naprej dvakrat na mesec v ruskem in českem jeziku izhajal v Pragi.

* (List za slovanske zadeve v Londonu) bodo izhajal pod naslovom "L'indépendance orientale", t. j. neodvisnost izhodna. Posvečen bodo slovanskim rečem. Glavni urednik bodo E. M. Faiman, mož, ki je 14 let na izhodu preživel.

* (Izpraznene službe.) Za okraje Ljubljana, Planina in Postojna služba referenta o cenzuri gozdov s 4 gl. dnevne; služba poštarja v Cirknici (180 fl., uraden pavšal od 32 gl., za oskrbovanje poštnega slia iz Cirknice v Rakek 180 gl., 200 gl. kavcije); služba učitelja v starem Logu (266 gl. 28 kr.) Službe avskultantov in sicer na Kranjskem 2 adjutirani, 5 neadjutiranih; na Štajerskem 1 adjutirana, 3 neadjutirane; na Koroškem 1 adjutirana, 4 neadjutirane.

* (Feuerwehr.) Da je Nemcem in nemškutarjem pri ustanovitvah gasilnih društv samozorda ali pa politično propagando tožil je že mnogokrat naš ljubljanski dopisnik in se je tudi pokazalo zadnji tork v Mariboru, ko je blizu mesta gorelo. Tukaj ležeči lovski bataljon je bil že dolgo na pogorišču, ko so "ognjebranitelji" prilezli. — Mi nismo bili zraven, ali tako nam so tožili nemški Mariborčani sami.

* (Kuga) se je prikazala v azijskem delu Turškega cesarstva in umira zanjo mnogo ljudi.

* (Slaba žetev.) Ne samo na Notranjskem, v Banatu in v Slavoniji je bila letos slaba žetev in se je zato pomankanja živeža batiti; tudi na južnjem Ruskem so to leto malo pridelali in žive v hudi stiski, med tem ko v Perziji ljudje od latote ko muhe mrjo.

* (Serežani) bodo za naprej opravljali službo deželne varnostne straže v hrvatsko-slavenski granici.

* (Prebivalstvo v Evropi) štev okolo 300 milijonov dnš, izmed katerih jih starje po velikih državah: 71 milj. v Avstriji, 32 milj. v veliki Britaniji 26½ milj. v Italiji. Po veči je 148 milj. rimskih katoličanov in 152 milj. privržencev drugih ver, izmed katerih šteje grška 70 milj. protestantska 71 milj., judovska 4,800,000 duš.

* (Prebivalstvo Grškega kraljestva) znaša 1,400,000 duš. Od teh je 52% moških in 48% ženskih. Za vojsko sposobnih mladeničev je 18,400 in ker morajo služiti do 42. leta kot domobranci, iznaša vsa grška vojska 91,300 vojakov, ako bodo popolnem organizirana; sedaj znaša aktivna vojska 14,500 vojakov.

* (Zveri.) Huda zima priganja zveri iz svojih berlogov blizu človeških stanovanj, kjer si iščejo živeža. Piše se iz različnih krajev, kako uspešen je sedaj lov, pa piše se tudi o napadih volkov medvedov in takih roparskih zveri. V

Belovarski županji na Hrvatskem pridroj je pred kratkim kakih 50 volkov nad čedo ovac. Sploh pa se volkovi v vseh krajeh, kjer jih je še kaj po noči oglašajo in izbujojo ljudi iz nočnega miru s svojim tuljenjem.

* (Naše vojaške puške.) Por. ali smo pred ne še dolgin časom da bode naša vojska oborožena z Werndlovimi puškami, ktere se od zadaj nabijajo. Rekli smo tedaj tudi, da s tako puško vajen strelec lahko 24krat v minutu ustreli; tako se je pokazalo pri poskušnjah. Sedaj pa piše vojaški strokovni list, da se 20.000 Werndlovih pušek ne more rabiti in je tako 600.000 gl. kakor v blato vrženih. Ako je to res, imamo zopet dokaz velike modrosti naših vojaških velikašev. Pa neke reči menda niso važne po mnjenju zlatovratnikov; imenitnišje je, ali ima vojak plateni rak na ovratniku po predpisu širok, ali ima brado izbrito, ali ima svitle gumbe, ali ima plašč zvit itd.

* (Žlabne rude v Sibiriji.) Rusija po staja od leta do leta bogatejša na žlabnih rudah. Poroča se, da je letos posebno pranje zlata v sibirskih rekah Oskmi in Seji dober uspeh imelo, kar množi blagostan delavcev in tudi državi kriisti. Upajo, da bodo v Jablanojem pogorji se mnogo rudnikov našli.

* (Duhovne premembe v Lavantškofiji.) Prestavljeni sta č. gg. kaplani: Ferd. Jan za pomočnika na Pako in Vin. Plasken v št. Il pod Turjakom. — Č. g. Jan. Trebaj, župnik pri sv. Vidu, gre v pokoj.

Za Tomšičev spominik.

Prenesek	1716 gld. 40 kr.
Gosp. Babnik kaplan v Dolenji vasi	1 " 40 "
Skup	1717 gld. 80 kr

Listnica opravnitva. G. J. K. v Ljubljani. 8 poslanimi 4 gld. 55 kr. je naročnina do konca tega leta pravnanata.

 Zarad visocih pričinkov izide prihodnji listek v četrtek.

Služba

za cerkvenika in organista.

Pri farni cerkvi sv. Martina na Ponikvi je izpraznjena služba cerkvenika in organista, in se zna koj nastopiti.

Dohodki te službe so sledeči:

- 15½ vaganov zapisane pšenice.
- 10½ komadov ravesma, tako imenovane tepeške.
- Znesek zvajenja za mrliči od farne cerkve in podružnice, ki pride na leto do 50 gld.
- Dohodki od štiftanih maš: 9 gld. 56 kr.

Zven še si organist zna zaslužiti za orglani pri černih petih mašah, in pri konduktih, včlajah itd., tudi blizu 50 goldinarjev. Ako svojo službo zvesto opravlja, mu je tudi cerkveno predstojništvo pripravljeno pustiti užitek vrta, ki meri 191½ sežnjev, vendar stanovališče si mora sam skrbeti, ker cerkev nima svoje lastne hiše za cerkvenika in organista.

Prošnje za službo, ki imajo biti dokazane s spričali pridnega zadržanja in izvrjenosti v orglani, naj se pošlejo na cerkveno predstojništvo pri sv. Martinu na Ponikvi (Südbahn-Station Ponigl). Pristavi še se tudi, da je dozdaj vsakokratni šolmašter kot mežnar in organist tudi hodil po prosti vinski in žitni zmesni bernji in dobarjal v dobrih letih po 4 polovnjake vina in 20 škarfov-zruba. Obrok za vlaganje prošenj 6 tednov počenši od novega leta 1872.

(39-1)

Epileptični krč

(božjast)

zdravi pismeno z zdravilom, ki je že več ko sta ljudem pomagalo

A. Witt,
Linden-Strasse Berlin.

(60-11)

Bolenje zob.

naj bode reumatične nature ali naj izvira iz otihih zob, se gotovo utolaži ako se upotrebljuje **Anatherinova voda za usta** od dr. **J. G. Poppa**, c. k. dvornega zdravnika na Dunaju, mesto, Bognergasse, št. 2. Med tem ko dosti hvaljenih pomočkov dostikrat nič ne pomaga, ali se potrebujati ne da, ali pa zavoljo nespretnosti v rabljenju druge bolečine in vnetja zapravi, druge zopet, kakor opati, lahko onesvestijo — odpravi anatherinova voda bolest lehko, hitro in gotovo, ker razdraženi živec potlaži, njegovo občutljivost zmanjša, in harmonijo med vnašimi in notranjimi organi zopet naredi.

V flašo po 1 gld. 40 kr.

Plomba za zobe.

Ta plomba obstoji iz enega prahu in iz tekočine, ki se potrebujeva za napolnenje otihih zob, da so zopet takoj prej in se ne drobe še dalje, ter da ne ostajajo v njih ostanki jedil, sline in druge tekočine, ki razjedajo zob in tako bolezni naredi.

Cena enega etui-a je 2 gld. 10 kr.

Zaloge

te povsod tudi v Nemškem, v Švajci, na Turškem, v Ameriki, Holandiji, Belgiji, Italiji, na Rusku, v zahodni Indiji znanih v hvaljenih artiklov se v pravi in frišni kvaliteti

v Mariboru v Bankalarjevi lekarni; pri g. A. W. König, lek. Marija pomočnica, pri g. F. Kolletigu in v Tauchmann-ovi bukvarnici; v Celji pri Crisperju in v Baumbachovi lekarni; v nemškem Landesbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lek.; v Konjicah pri C. Fischerju, lek.; Leibnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptuju lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brežcah J. Schniderschitsch; Rogatec lek. Krisper; v Kislivodi lekarni; Stainz V. Timonschek, lek.; Sl. Bistrici J. Dienes, lek.; Slov. Graden J. Kaligarič; Podčetrtek Vasulik lek. Varaždinu A. Halter, lek. (24—6)

Kovane uradno preiskavane decimalne vase četirioglate oblike:

Nositeljna moč: 1	2	3	5	10	15 cent.
Cena, gld.: 18	21	25	35	45	55.
Nositeljna moč: 20	25	30	40	50	cent.
Cena, gld.: 70	80	90	100	110.	

Balancirne vase:

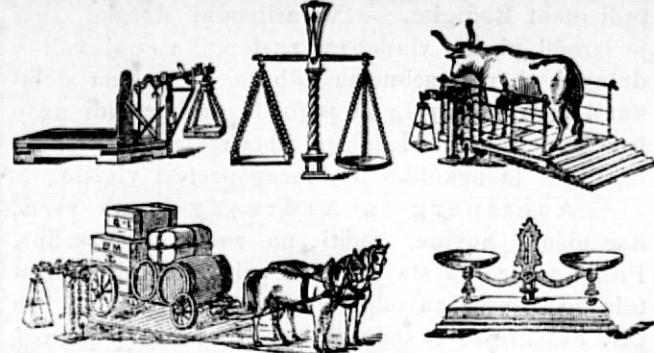
Nositeljna moč: 1	2	4	10	20	30 fut.
Cena, gld.: 5	6	7.50	12	15	18.
Nositeljna moč: 40	50	60	70	80	fut.
Cena, gld.: 20	22	25	27.50	30.	

Nositeljna moč: 15	20	25	30	40	50 cent.
Cena, gld.: 150	170	200	230	300	350.

Mostne vase:

Nositeljna moč: 50	60	70	80	100 cent.
Cena, gld.: 350	400	450	500	500.
Nositeljna moč: 120	150	200	300	cent.
Cena, gld.: 600	650	750	900.	

Dalje vse sorte druge vase in utegi.

Dalje vse sorte druge vase in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej: (11—45)

L. Buganiy & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Najbolje konstruirane ure za turne,

lastnega izdelka, ktere se navijajo na 24 ur ali na 8 dni, se dobivajo pri podpisanim za 20 procentov cenejše, kot poprej.

Da se čestitim naročnikom polajša, da je jo se tudi za plačila v obrokih. Natančneje pri lastniku fabrike samem

Podnart, Kropa na Gorenjskem Kranjskem, 14. decembra 1871.

(85—2) J. M. Pogačnik.

Starši in prijatelji slovenske mladine!

Naročite se prav obilno na

„Vertec“,

časopis s podobami za slovensko mladost.

„Vertec“ izhaja 1. dne vsakega meseca na velikej tiskani poli v osmerki in veljá za vse leto s poštnino vred 2 gld. 60 kr., brez pošte 2 gld. 40 kr., za pol leta se plača polovica.

Naročnina naj se pošilja na

Uredništvo „Verteca“,

Šentpetersko predmestje, št. 15 v Ljubljani (Laibach). (86—2)

Dr. Janez Mencinger, odvetnik,

je pisarno odprl v Kranji, v Kreuzbergerjevi hiši štev. 145.

(87—2)

Prof. Dr. Lapiere-a Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi *) v 3 dneh vsak tok iz scavnika, kakor tudi **beli tok** pri ženskah, če je tudi zastrel. Cena za steklenico s podukom o rabljenji 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobi po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18. Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih. (59—11)

V najem (ali štant)

se dajeta dva velika skupaj stoječa magazina v popravnih tvernici za mažo (Schmierfabrik) prav bližu kolodvora v Ljubljani od 1. januarja 1872. teta počasi z letno najemnino od 240 gld. Vse se bolj natanko pozve pri gosp. Andreju Pöschlu ravno tam. (8—2)

Zdrave zobe!

Za čistenje in zdravje zobe in zobnega mesa je dobra **Anatherinova voda** od Dr. **J. G. Poppa**, c. k. dvornega zdravnika za zobe, iz Dunaju, mesto, Bognergasse, Nr. 2, kakor malokter drugi pomočniki, ker nima nobenih zdravju škodljivih učinkov v sebi, zabrani, da zob ne gnijete in se zlobi, kamor ne dela, brani da zob ne boli in ne gnijete, in to je to oboje že, se kmalu ustavi, ako se ta voda rabi.

Cena za flašico 1 gld. 40 kr. a. v.

Zmerom pravo dobiti v teh zalogah:

v Mariboru v Bankalarjevi lekarnici, pri g. A. W. König, lek. Marija pomočnica, pri g. F. Kolletigu in v Tauchmann-ovi bukvarnici; v Celji pri Crisperju in v Baumbachovi lekarnici; v nemškem Landesbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lekarju; v Konjicah pri C. Fischerju, lekarju; Leibnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptuju lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brežcah J. Schniderschitsch; Rogatec lek. Krisper; v Kislivodi lekarni; Stainz V. Timonschek, lek.; Sl. Bistrici J. Dienes, lek.; Slov. Graden J. Kaligarič; Podčetrtek Vasulik lek. Varaždinu A. Halter, lek. (23—6)

SENSATION machen nachstehende probate Erfindungen.

Kein Zimmerputzer mehr.

Die ausgezeichnete Zimmerboden-Glanzpasta (mit Rauchöl), welche dem Boden den schönen Glanz verleiht, an Haltbarkeit, alle übrigen übertrifft, kostet nur 10 kr. für ein Glas.

Diese macht den Zimmerputzer ganz entbehrlich, wird an jedem Sängling ausgelöst durch die Verbesserung der neu entdeckten Saugfähigkeiten, man kann sehr leicht dadurch jedes unmittelbare zu entbehrn (viel geagt). Das Kind kann liegen, aufrecht oder selbst im Schlafe die Nahrung erhalten, und zwar in derselben Weise, als wenn es von Mutterbrust ausfüllten würde, nämlich ohne jede Aufmerksamung. Nur Mütter können den Wert dieser Erfindung schätzen. 1 Stück 60 kr., seufzt ausgestattet 90 kr.

1 Stück Boden-Wichstürlste kostet ... fl. 1.

Amerikanisches Patent.

Gesunde, schönes weisse Zähne kann man erhalten bei Gebrauch der unverwüstlichen neuen elektrische Zahnschablonen (für Mundfräse und Zahnbürste). 1 Stück 90 kr.

1 Gulden 50 kr. ein Dampf-Apparat zur Desinfektion der häuslichen Luft.

Unentbehrlich für Spitäler, Schulen, Amtser, Werkstätten, Wohnzimmer, sowie auch Salons. Die Maschine ist von Goldbergschen (für Goldbergschen) elektrisch angetrieben, so daß sie s. die Wirkung gegen bestimmt betrachtet werden kann. 1 Stück kostet 50 kr. Eine Flasche Desinfektions-Parfum 50 fl. (Günstig für fünfzigmal.)

I Gulden 50 kr. ein Dampf-Apparat zum Schutze der Person

und zur Sicherheit des Eigentums ist unerlässlich notwendig, eine gute Vertheidigungswaffe zu besitzen; dieses ist die neuverworfene **Lefaucheur-Revolver** mit Sicherheits-Sperr, doppelter Bewegung und neueren Vänen, ebenfalls, so daß man in einer Minute jedes Schüsse, abzufeuern kann; es ist das Non plus ultra von Waffen. 1 Stück 7 Millimeter fl. 15. 100 Patronen fl. 3.— 1 " " 9 " fl. 15. " fl. 3.50 1 " 12 " fl. 17. " fl. 4.— Taschen-Pistolen, kein Kammerd, 1 Stück einzähnig fl. 2., doppelläufig fl. 2.40.

Lebenspferd (oder Todtschläger genannt). Dieses von Eisen aus gearbeitete Instrument ist zur Selbstverteidigung bei Angriffen als die beste Waffe zu empfehlen, da man durch die Form verhindert eine große Gewalt ausüben kann, und ist die Fägen derart, daß sie Federmann bei sich bis Abend schreiben kann, ohne jede Störung und die Fägen derart, daß Federmann bei einer Fägen abzufeuern kann. 1 Stück kostet 20 kr.

Ein interessanter Federhalter.

Als Se. Mai. Kaiser Napoleon III. das Werk Julius Caesar schickte, gab er den Auftrag, man möge ihm durch einen der geschicktesten Mechaniker einen Federhalter nach eigener Angabe machen lassen, damit das lästige Einlaufen erkläre werde, und überbrückt beim Schreiben jedes andre Rechtlich wertvoller mate. Herr Gilbert Roche verarbeitet noch bedeutend die Idee, und erhielt für diese die eine Stück 50 Napoleon's, das es über alle Erwartungen dem Zweck entsprochen hat. Dieser Federhalter ist aus seinem Chinasilber, verschließbar, die Konstruktion ist derart, daß man von Arach bis Abend schreiben kann, ohne jede Störung und die Fägen derart, daß Federmann bei einer Fägen abzufeuern kann. 1 Stück kostet 5 fl. (Günstig für fünfzigmal.)

Ein interessanter Federhalter.

Als Se. Mai. Kaiser Napoleon III. das Werk Julius Caesar schickte, gab er den Auftrag, man möge ihm durch einen der geschicktesten Mechaniker einen Federhalter nach eigener Angabe machen lassen, damit das lästige Einlaufen erkläre werde, und überbrückt beim Schreiben jedes andre Rechtlich wertvoller mate. Herr Gilbert Roche verarbeitet noch bedeutend die Idee, und erhielt für diese die eine Stück 50 Napoleon's, das es über alle Erwartungen dem Zweck entsprochen hat. Dieser Federhalter ist aus seinem Chinasilber, verschließbar, die Konstruktion ist derart, daß man von Arach bis Abend schreiben kann, ohne jede Störung und die Fägen derart, daß Federmann bei einer Fägen abzufeuern kann. 1 Stück kostet 5 fl. (Günstig für fünfzigmal.)

Hannover-Bouquet.

für 1½ fl. eine 20 kr. Cigarr, nämlich die kostbare Cigarr durch die Hannover-Bouquet verarbeitet werden. Diese ganz neuwertige Original-Cigarr wird aus der Parfümerie und Stadt der ersten westindischen Tabakflanzen gewonnen, und durch einfache Verarbeitung mit bestreichen wird der Geschmack des ordinaire Tabaks entzogen und gegen das seine Aroma der ausgewählten Parfümerie verwandelt. Ein Glas kostet 50 Cigarr, die eine Stück 20 kr.

Einzige Hilfe

für trampelnde Füße; nur durch die englische Kampfkämpfer kann diese höchsteffektive Hebe ganz erhöht werden. Ein Strumpf kostet 20 kr.

Herkules-Essenz.

Diese Essenz teilt die Kraft und Eigenschaft den Haarwurzeln, so wie die Haarwurzeln zu leben und zu fördern, verarbeitet haben und eben dem ersten Geschmack das Ausfallen der Haare, bestigt ferter die vorhandenen Schuppen und verhindert deren Neubildung. 1 Flasche kostet 20 kr.

Praktisch und billig.

Zum Walzemerien oder Vorfrühe: ein ganzes Jahr hält grünes Alabat summum panarium Garnitur Ziffern und eine kleine österreichische Markt- und Marktführerin, alles zusammen in einem kleinen Karton kostet 25 kr. Tinte allein kostet 10 kr.

Neueste Zaubernadel-Büchse.

Eine nette Radelbüchse, gefüllt mit 50 feinen sortierten englischen Goldbrennabeln und mit einer Verzierung, daß man jede gewünschte Radel nach Nummern zum Preis ein kommen läßt; kann es wird dadurch das Kosten verbüttet und das Suchen erpart. 1 Büchse 45 kr.

Fliegen-Aether.

für Fliegen, Fliegen, Salans le rangenebnerisch und reitet binnen 1/2 Stunde die größte Fliegen aus. 1 Flasche 30 kr.

1790

Fliegen erpart. 1 Büchse 45 kr.

Für Fliegen, Fliegen, Salans le rangenebnerisch und reitet binnen 1/2 Stunde die größte Fliegen aus. 1 Flasche 30 kr.

1790

Fliegen erpart. 1 Büchse 45 kr.

Für Fliegen, Fliegen, Salans le rangenebnerisch und reitet binnen 1/2 Stunde die größte Fliegen aus. 1 Flasche 30 kr.

1790

Fliegen erpart. 1 Büchse 45 kr.

Für Fliegen, Fliegen, Salans le rangenebnerisch und reitet binnen 1/2 Stunde die größte Fliegen aus. 1 Flasche 30 kr.

1790

Čudež v Kozmetiki!

Noben pomoček za lase barvati.

Dr. John Brown's

c. k. privilegirana

prava

(12—15)

pomada za lase ohraniti

Debra za črne, rujave in rumene lase, namestuje vsak lasobarven pomiček, naredi da osi- veli lasje in osivela brada kmalu zopet dobodo prejšnjo barvo; precej v prvih dnih rabljenja se vidi že uspeh; zabrani prerano ali daljne osivenje, kakor izpad las in zaploidi gosto rast las, kakor se vidi navadno pri krepki mladosti. Ta pomada dela lase fine in svetle, a ne omasti pokrivala, kar je zavoljo ekonomije in po letu posebne vrednosti. — Za go- tov uspeh garantira!

Veliki lonec 2 gld.; $\frac{1}{4}$ ducend gld. 4.80; $\frac{1}{2}$ ducend gld. 9; 1 ducend gld. 16.80 a. v. Mali lonček 1 gld. $\frac{1}{4}$ duec. gld. 2.70; $\frac{1}{2}$ duec. 5.10; 1 duec. 9 gld. a. v., proti gotovi plači ali poštno povzetje. Zapokanje cenó.

Centralni in razpošiljavni depô je pri iznajitelji: Wien, Mariahilf, Gumpendorferstrasse Nr. 43, 1. Stock.

Raimund Raza,

Stadtquai Nr. 3 v Gradeu
priporoča svojo najboljše sortirano zalogo
domačega in tujezemskega modnega sukna

in blaga iz ovčje volne,

kakor tudi največji spesib storjenih

oblek za gospode, dečke in otroke,

kakor je iz spodaj stojecega kazala cen razvidno:

Crn in barvan palmerston, kastor & bleke od goldinarjev 2.50, do goldi-

narjev 7.

Najnovješje blago za hlače in opnsike od gld. 1.80 do gld. 6.

Šest četrti široka, fina raševna V vseh barvah od gld. 2.50 do gld. 3.

Štir četrti široka, fina, vohenna raševna

od gld. 1.60 do gld. 2.50.

Štir četrti široka raševna od 50 kr. do

gld. 1.

Blago za talaje na 3 nitij, krep, rips in lastin od 60 kr. do gld. 3.50.

Cena za posje mera, je za opnsike in suku in skupni dosti obseg okoli prs in za hlače dolgot koraka.

Na željo se poslužijo izgledi:

Zaketi od 12

Sako od 5

Crne oblike 24

hlače 45

Črni in beli opnsiki 12

Razi hlače od 5

opnsiki od 5

Opnsiki z rokavi 6

Gamaše 12

Pomočne suknje od 5

Oblike za dečke 30

Oblike za otroke 16

Štir četrti široki 6

Štir četrti široki 12

Štir četrti široki 5

Štir četrti široki 30

Štir četrti široki 16

Štir četrti široki 8

Talaje po predpisu najboljše izdelani od 35

Suknje za duhovne od 30

Zimske suknje od 50

Gorne suknje od 24

Plašči in raglani od 45

Meksikanski plašči s kapuco od 22

Popotna guba iz ravnove od 10

Mestni kožanki od 100

Fraki od 15

Suknje za salon in hod 25

Zlate

detto dvojni zapor, 8 rubinov . . . . . 40 do 48

detto emaliirane z diamanti . . . . . 50 do 65

siderne ure s 15 rubini . . . . . 35 do 44

detto bolj fine, zlat plasti . . . . . 45 do 60

s sidrom in dvojnem zaporem . . . . . 55 do 58

detto z zlatim plastiem gld. 65, 70, 80, 90, 100 do 120

detto s kristalnim steklom . . . . . 45 do 75

ure s sidrom za gospe . . . . . 40 do 48

detto s kristalnimi stekl . . . . . 45 do 60

detto z dvojnem zaporom . . . . . 50 do 56

remontoarne ure . . . . . 40 do 48

detto z dvojnem zaporom od gld. 60, 110, 120 do 150

remontoarne ure, plošnate, s steklom gld. 80, 90, 100

detto, dvojni plasti . . . . . 100, 110, 120 do 150

Neverjetno, pa vendar resnično je,

da se spodaj zaznamovane regulirane

- Le gld. 10** prav angleška srebrna cilindrasta ura s kristalnimi stekli, ka- zalom minut, s fino veržico vred iz pravega talmi-zlata, z me- daljonom in garantilnim pismom; bolj fine gld. 12, 14.
- Le gld. 19.50** prav anglešk, prefino vogni počasen sreber kronometer z dvojnim plastičem, prefino emailiran, z fino veržico vred iz talmi-zlata, medaljon in garantilno pismo.
- Le gld. 15.50** prav anglešk, prefino vogni počasen sreber kronometer z enojnim plastičem z veržico vred, medaljon in garantilno pismo.
- Le gld. 14** prav angleška dobra ura iz talmi-zlata, cilindrasta, najnovješji fason, z dvojnimi kristalnimi stekli, kjer se tudi zapri ko- lesje vidi, z veržico, medaljon in garantilno pismo.
- Le gld. 14** ura v talmi-zlatu z dvojnim plastičem, savoneto, skakaleem in kristalnimi stekli, z veržico vred iz pravega talmi-zlata, me- daljon in garantilno pismo.
- Le gld. 15 ali 18** prav anglešk remontoar a la Prince of Wales, naj- v pravem čistem talmi-zlatu; te ure imajo prednost, da se lahko brez ključa

kakor tudi

ure po tako nizki ceni prodajajo.

navijejo; k takim uram dobi vsaki veržico iz talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom; z veržico vred iz talmi-zlata.

Le gld. 15 ali 18 čisto majhna ura za gospo, iz pravega srebra in okoli vrata in garantilnim pismom.

Le gld. 13 srebrna cilindrasta ura s skakaleem in močnim kristalnim steklom, z veržico v redjalnom vred iz talmi-zlata.

Le gld. 22 prefina srebrna siderna ura na 15 rubinov z prefino veržico in medaljonom iz talmi-zlata.

Le gld. 24 srebrna remontoarna ura, ki so da brez ključa naviti, z ve- řizico iz talmi-zlata in medaljonom vred.

Le gld. 30 do 36 zlata cilindrasta ura št. 3 z veržico iz talmi-zlata, medaljon in garantilnim pismom.

Le gld. 40 do 70 zlata siderna ura z veržico iz talmi-zlata, me- daljon in garantilnim pismom.

Le gld. 24, 26, 28 zlata ura za gospo z veržico iz talmi-zlata, me- daljon in garantilnim pismom.

Srebrne urne veržice po gld. 3.50, 4, 5, 6, 7, 8 do gld. 10.

Veržice iz talmi-zlata, kratke, po gld. 1, 1.30, 1.60, 2, 3, 4, 5, 6. dolge, * 1.60, 2.50, 3, 4, 5, 6 in 7.

Ure se menjajo.

Vse ure so iz blaga prve vrste in se ne smejo zamenjavati z drugimi inavadne sorte.

dalje

Za naprej poslan denar ali za poštno povzetje se vsako naročilo v 24 urah stori in če blago ni po volji, radovljivo se zamenja. —

Neregulirana ura za 2 gld. cenejsa. — Naznana cen zastonj.

Urarij, kupcevalci z urami najdejo veliko zalogu vsakovrstnih ur pripravljenih; le ker ure iz prve roke iz Angleškega dobivamo in ker jih mnogo prodamo, nam je mogoče, jih tako po ceni prodajati.

N. Glattau, Uhrmacher, Wien, Kärntnertrasse Nr. 51, Palais Todesco.

Praktično občinstvo zdaj le redko še kupuje in nosi lišp iz pravega zlata, kjer si ločiti od prav zlatega in za prečudno dober kup imamo, kar pravo zlato popolnem namestuje

**Pravo
le tukaj**

novi iznajden metal

T a l m i - z l a t o !

**Pravo
le tukaj**

Patent N. Glattau-a.

Garantira se, da se ta lišp tudi po dolgoletni nosi ne spremeni, da se ne da ločiti od prav zlatega in da se po sledeni nizki ceni prodaja, zato da si ga vsakdo

(56—4)

novi iznajden metal

Pred ponarejanjem se svar!

Lišp za žalost in črni modni lišp v najlegantnejših fasonih iz jeta, lave, bivolovega rogu in ponarejenega jeta.

1 garnitura, broša in uhani po enem okusu le kr. 30, 40, 60, 80,

gld. 1, 1.30, 1.50, popolnem fina, gld. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4.

1 braseleta kr. 30, 50, 80, gld. 1, 1.50, 2, 2.50.

1 veržica za okoli vrata s križevem v bivolovem rogu kr. 45, v kavčku kr. 65, 80.

1 garnitura predstavljene in manšetne gumbe kr. 25, 35, 50, 80.

1 dolga urna veržica kr. 20, 30, 50, 80.

1 gumba za ovratnik kr. 50, 80.

1 eleganten obroč za lase gld. 35, 50, 80.

Večno dišeči lišp iz naravne indiške rastline, ki na- najnovjeji modi naret. Elegantnejšega ko ta lišp njih in zavoljo vonjave je zelo priljubjen. Če gospa garnituro tega lišpa nosi in v kak salou pride, ga v malih minutah parfumira.

1 broša kr. 80, gld. 1, 1.20, 1.50, 2, 3.

1 par uhanov kr. 80 do gld. 1, 1.20, 1.50.

1 braseleta kr. 50, 60, 80, gld. 1, 1.50, 2, 3.

1 ovratnik kr. 60, 80 do gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50.

1 urna veržica za gospode, dišeča gld. 1.40.

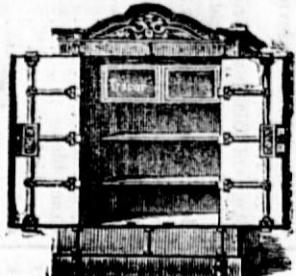
Kdor te reči hoče, naj se obrne pismeno ali osebno samo in edino na

N. Glattau-ov prvi pariški bazar za Avstrijo na Dunaji,

v Koroski ulici 51, palača Todesco.

Naročilna pisma se lahko pišejo v vsakem jeziku. Pošiljanje v provincijo se godi za povzetje ali za pred poslan denar. Popolna kazala cen se zastonj pošiljajo, če se želé.

Pri razstavi v Gradcu 1870. I. s. zlato svetinjo nadarjena.

Prva štajarska c. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vlooma varnih

blagajnic [kas] za denar in pisma, miz za pisanje

Vincencij-a Kanduth-a v Gradei,

tovarna: Beethovenstrasse 21.

priporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnimi po posebnih partih, in najsolidnejne dovršene izdelke, za ktere je porok po jako znižani ceni.

Proti primeremu vplačilu na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svote.

Izklučljiva prodaja pri

ANTON KORÖSI,
železninar, Griesgasse Nr. 10, v Gradei.

(28)

Jaz Viljelmina Rix

tukaj javno izrekam, da sem kot udova ranjk. dra. A. Rix že osem let edina in sama izdelovalka prave in nepokvarjene original-paste **Pompadour**, ker le jaz poznam skrivnost pripravljanja. S tem torej naznanjam, da se odsehmal omenjena pasta Pompadour ne popačena dobiva le v mojem stanovanju na Dunaji, Leopoldstadt, grosse Mohren-gasse 14, 1 Steige Thür 62; svarim, naj se nikjer drugje ne kupuje, ker zdaj nimam ni depota ni filiale in

Prava
Pasta
Pompadour.

Ko bi ne imela za-
želenega vspeha,
bode se denar brez
ovir nazaj poslat.

Posilja se po pov-
zemi (Nachnahme).

Zahvalna pisma se ne razglasajo.

sem vse depote razpustila
zarad ponarejavanja. Moja
prava pasta Pompadour, tudi
čarobna pasta imenova-
na, nikdar ne ostane brez
vspeha, ki je vzvišen nad
vsekim pričakovanjem edino
garantovano sredstvo
za bitro in nezmotljivo od-
pravljvanje vseh možljev na
obrazi, sajevev, peg, šinj
in ogorcev. Garancija je tako
gotova, da se denar **retour**
poslje, ko bi vspehi izostali.
Piskere te izvrstne paste s
podnikom 1 gld. 50 kr. a. v.
(19-12)

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili specijelno za ure so marsikter s silnim hrupom napravljena in merijo edino na to, da bi prebivalci v provincijah v zanjke šli. Pa naj se vsak varuje kupiti uro, če prodajalec ne more zadosti garancije dati. Jaz ure, ki se pri meni kupijo, vselej, kakor se poljubi, ali vzamem nazaj, ali pa zamenjam, dokaz najstrože solidnosti.

Cudež novega veka

so izvrstno regulirane ure, ktere prodajam s pismenim izkazom dveletne garancije; one se zato tako dober kup dajejo, da bi se jih mnogo jemalo. Naj torej nobeden ne zamudi priložnosti in naj si pripravi reč za vsako hišo koristno in nepogrešljivo.

Za vse ure se garantira, kakor pri urarju.

1 zelo čedna ura, z lepo okinčano ploščo in emailiranim kazalom . . . . . gld. 1.30
1 ravno takta z emailirano porcelanasto ploščo . . . . . gld. 1.60
1 tiste sorte z naredbo da bibe . . . . . gld. 2.80

Vsaka z budilem 20 kr. več.

1 ura, velike oblike, lepo opravljena, s porcelanasto ploščo . . . . . gld. 2.80 do gld. 3.20

1 takta fino olešana, bogato okinčana, z naredbo, da bibe . . . . . gld. 3.90, 4.50

1 ura s prefino malanim prednjim delom in prav pozlačenim okvirom ali z finimi ūivarskimi slikarji, ktera bibe . . . . . gld. 5, 6, 7, 8

Ure za salon iz bronce s steklenim poveznikom in s stalem, zelo čedna . . . . . gld. 2 do 2.60

1 ura, največje sorte . . . . . gld. 3.20, 4.50

1 ura, dobro konstruirana, angleška, za pot, z budilem zvezana, kteri gotovo ne pusti spati, velja z vlagalidom . . . . . gld. 5

Dobro regulirane ūivarske žepne ure z dveletno garancijo, prav čeden fason z lepo verižico iz novega zlata vred. . . . . gld. 4.50

Prav kinč za vsak salon so slovečne dunajske ure s perpendikeljem, grejo 8 dni in so v krasni 30° dolgi omari zaprte, ena, ki ne bije gld. 19, če bibe . . . . . gld. 28.

Angleške ure za žep,

s prefinim kolesjem iz nikelnega gredo natanko, garantira se za 5 let, da bodo prav šle. To so narbolj zanesljive ure, kar se jih je do sedaj naredilo.

1 cilinder-kronometr ura . . . . . gld. 9.50

1 ravno takta vognji pozlačena . . . . . gld. 10.50

1 " " s kristalnim stekлом . . . . . gld. 10.50

1 " " pozlačena . . . . . gld. 11.—

1 " " z dvojnim plastičem, Savonet . . . . . gld. 13.50

1 ravno takta pozlačena . . . . . gld. 14.50

Amerikanske dvojne ure z dvojnim kolesjem. Te so prej gld. 40 vejlale, zdaj le . . . . . gld. 18.—

Siderne ure, krasno napravljene, s kristalnim steklom . . . . . gld. 15.50

Vsakovrstne ure, tudi take, ktere tu niso imenovane, se prodajajo

cenejše, ko pri vsakem drugem. Dobro regulirana solnčna ura s kom-

pasom, za v žep, po kateri se lahko vsaka druga uravna,

velja samo 25 kr.

Angleške umetne ure s posebno finim

induso izpeljanim tiligranovim

kolesjem, brez klijuča . . . . . gld. 20.—

1 remontoar brez klijuča . . . . . gld. 12.50

1 narinejska sorta . . . . . gld. 14.—

1 " " z dvojnokristalnim

steklom, tako da se kolesje vidi, če je tudi ura zaprta . . . . . gld. 10.50

1 takta, s prehnim sidrom . . . . . gld. 13.50

Ure za gospe, fine in elegantne po . . . . . gld. 12, 15, 18

Urne verižice iz talmi-zlata,

(45—4) najnovejšega krasnega fasona,

ktere ne stoje v nobenem načinu za verižicami iz prvega zlata, ker so po fasonu prekanljivo

ponarejene in zlato barvo vedno obdrže.

1 kratka po 70, 90 kr., gld. 1.20 in gld. 1.50.

1 prefini izpeljana gl. 1.50, 2, 2.50 in 3.

1 dolga verižica za okolo vrata, benečanska, gld. 1.80 in gld. 2.

1 ravno takta, prefini izpeljave pogl. 2.50, 3.50.

Medailjoni najlepše vrste po 50, 80 kr., gld. 1, 1.50. — Medaljoni iz 18lotnega srebra po gld. 250.

gld. 3. — 1 zvezek urnih navezkov s 6 različnimi dragotinami, velja le 60 kr.

To se samo in edino dobi v novem velikem

kraso-bazara A. Friedmana na Dunaji, Praterstrasse, 26

navštiric Karolovega gledišča.

Od petnajstega julija

na novo odprta

národna tiskarnica

F. Skaze in drugov

v Mariboru v koroški ulici, Pöschl-novi hiši štev. 229

si dovoljuje s tem čestitemu občinstvu naznanjati, da je zdaj popolnoma z najnovejšimi pismeni in olešavanji, kakor tudi z najpopolnejšimi ročnimi- in brzotiskalnicami ter drugimi stroji oskrbljena, in da je v stanu vsa prejeta naročila hitro, elegantno in po ceni zvršiti.

Tiskarnica se priporoča v tisk vzeti posebno: časopise v vseh velikostih, letopise, letna sporočila, literarna dela, koledarje, brošure, računske poročila, zapiske blaga, zapisnike cene, zapisnike društvenih udov, kataloge, račune, fakture, glave na pismen papir, cirkulare, menjice, jedilne liste, vstopnice, diplome, vabilne liste, izkaznice, parte-liste, — dalje vse sorte formulare in tabele za c. k. urade, advokate, notarje, železnocestne in cestno-vozne liste, oznanila za na ogle, v mali in največi obliki, kakor vse tu ne nastete v strok tiskanja, litografije in avtografije spadajoče stvari.

Konečno si dovoljuje č. p. n. občinstvo in posebno gg. advokate in notarje pozorne storiti na svojo

zalogu tiskanih formularov

in priporoča :

Velike dnevne zpisne k njige, 3kratne ekspenzare, 2kratne ekspenzare, oglavljeni in vložni pole, interimske liste, slovensko in nemško, **pooblastila**, v celi ali pol poli, slovensko in nemško, eksekutivske prošnje, protokole, certifikate, konsignacije, in druge formulare.